

Nr 339

Av herr **Hedin m. fl.**, om förbättrad väderlekstjänst för jordbruket.

(Lika lydande med motion nr 270 i Första kammaren)

Möjligheterna att förutsäga väderleken får i det moderna samhället allt större betydelse på skilda områden. Som exempel kan nämnas flyget, sjöfarten, fisket samt fritids- och semesterdagsplaneringen.

Jordbruket blir genom moderna bruksmetoder alltmer beroende av att utnyttja tillfällen med lämpligt väder för vårsådd, för ogräs- och skadedjursbekämpning och för skörd av olika grödor, från vallskörden på försommaren till rotfruktskörden under senhösten. Ofta står stora värden på spel, när det gäller att utnyttja timmar med bra skördeväder, särskilt i fråga om skörd av oljeväxter och andra grödor med risk för drösning.

För jordbruket har den genom TV meddelade väderlekstjänsten haft stor betydelse. Man får genom det åskådliga bildmaterialet en helt annan uppfattning av väderleksutsikterna än vid enbart muntliga rapporter. Nackdelen med den nuvarande TV-sändningen är att den sändes endast en gång om dygnet på kvällen. Det skulle vara av stort värde om utsändning kunde ske jämväl på morgonen och mitt på dagen. Dessa sändningar kunde begränsas till de tider under året, främst vid sådd och skörd, när väderleksförutsägelser är särskilt värdefulla.

Under det gångna året har bl. a. genom initiativ av tidskriften Jord och Skog försök gjorts med användande av väderradar vid Arlanda som givit sex lantbrukare i Svealand kontinuerliga rapporter om förekomsten av regnområden och regnmoln vilka från Arlanda med stor säkerhet har kunnat kartläggas på avstånd upp till 200 km. Mäktiga åskmoln har kunnat upptäckas på avstånd upp till 450 km. Trots att försöken bara fortgått två månader har erfarenheterna givit vid handen att väderradar har en mycket stor uppgift att fylla.

Det skulle för lantbruket vara av utomordentligt stort värde om det kunde utbyggas ett nät av väderradarstationer över hela landet, vilkas iakttagelser i fråga om regnmolnens belägenhet och rörelser på lämpligt sätt kan delgivas jordbrukarna. Härvid kan man tänka sig en lokal förmedling per telefon genom telefonsvarare, vilket också har prövats på skilda platser bl. a. i enköpingsstrakten. Värdefullast vore givetvis om den lokala informationen kunde delgivas via TV genom lokal sändning eller centralt med områdesvis genomgång. Vilken metod

som lämpligen bör komma till användning blir givetvis beroende av tekniska förutsättningar och kostnader för olika arrangemang.

Efter vad det är oss bekant kommer, med början i vår, flygvapnet att förse vissa flygflottiljer med väderradaranläggningar så att hela landet täcks av ett radarnät. Detta militära väderradarsystem borde eventuellt kunna utnyttjas jämväl för civilt bruk för såväl lantbrukets som allmänhetens behov.

Det synes oss vara angeläget att möjligheterna till den förbättrade väderlekstjänst som av oss här antytts snarast utnyttjas. I fråga om väderradarsystemets användning torde frågan behöva bli föremål för en utredning, vilken dock mycket snart borde kunna framlägga förslag om dess utnyttjande.

Då en utvidgad väderlekstjänst av detta slag torde ha ett icke ringa allmänt intresse synes det rimligt att den bestrides av allmänna medel. Då det å andra sidan är ett alldeles speciellt lantbruksintresse och då det i viss mån kan förebygga skördeskador, skulle man möjligen kunna ifrågasätta att jämväl skördeskadefondens medel finge anlitas för finansieringen.

Med stöd av vad vi här anfört hemställes,

att riksdagen måtte ge Kungl. Maj:t i uppdrag
att föranstalta om en undersökning rörande möjligheterna att
utöka sändningen av väderleksutsikterna i TV under tiden för
sådd och skörd; samt

att tillsätta en utredning för att utröna de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för användande av väderradarsystem för en utökad eventuell lokalt distribuerad väderlekstjänst.

Stockholm den 25 januari 1962

Carl Eric Hedén

Rolf Eliasson

Lennart Stiernstedt
